

Assessment the Role of Local Managers in the Social and Economic Development of Rural Settlements in Natanz County

Sajedeh Karimi Kondozi*

Department of Geography, Islamshahr Branch, Islamic Azad University, Islamshahr, Iran

* Corresponding Author: Email: S.karimi.sajedeh@yahoo.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article History:

Received: 19 February 2024

Received in revised form: 10 June 2024

Accepted: 30 September 2024

Published online: 23 September 2025

Keywords:

Local Management, Rural Settlements, Economic Development, Social Development, Natanz County

ABSTRACT

What will represent the development of the village is the socio-economic status of the village, considering the importance of the role of the village councils in all structural and management sectors of rural areas in recent years, improving the socio-economic status is one of the important tasks of the village councils in the villages, which indicates the performance of each village council. The purpose of the present study is to evaluate the role of Islamic councils and rural village councils in social and economic development. Research method (data collection techniques): In general, this study is a descriptive (non-experimental) study that aims to evaluate the role of Islamic councils and rural village councils in social and economic development. In fact, the method used in this study is a descriptive-analytical method. The statistical population under study includes the household population of the villages of Natanz city, numbering 5200 people. The sample size is based on available randomness and is 358 people based on the Cochran formula. A 32-question questionnaire was used to collect data, and Smart PLS software and structural equation analysis were used to analyze the data. The results indicate that, in general, the activities of village councils and village committees can have an impact on the development of villages, especially in the economic and social fields, which can be used in the follow-up of the establishment of the required facilities and infrastructure in the village, as well as the optimal use of the village's appropriate capacities in creating employment and income.

Cite this article: Karimi Kondozi, S. (2025). Assessment the Role of Local Managers in the Social and Economic Development of Rural Settlements in Natanz County. *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 20(3), 59-71.

 <https://doi.org/10.71633/jshsp.2025.1032321>

© The Author(s)

Publisher: Islamic Azad University, Rasht Branch

Extend Abstract

Introduction

In recent years, attention has been paid to rural areas as the basis for the development of economic infrastructure in developing societies, such as Iran. The Role of Villagers in All Structural and Management Sections of Rural Areas In recent years, improving socio-economic status has been one of the most important tasks of villagers in rural areas, reflecting the performance of each village. The new style of rural management in Iran should be considered as a very positive and effective step in the development and development of villages. Now that more than seventeen years have passed since the establishment of the R&D in rural settlements, it seems necessary to evaluate the performance and role of this institution in different rural sectors, especially the socio-economic sector. Noting that rural communities today can play a key role in the development of rural development and services, as rural management has always been one of the key issues in rural development, and rural

communities have changed. And there have been many developments in this regard. This issue in the villages of Natanz County, because of its location in the Isfahan province, as well as the number of villages with numerous tenants, and lack of proper development, requires the creation of coherent and locally planned management from the village to the people whose role is to assist. This is a very important field, which needs to be studied and planned, on the basis of which the present case has been examined. What will represent the development of the village is the socio-economic status of the village. Given the importance of rural areas in all the structural and management sectors of the rural areas, in the late years to improve the socio-economic status, one of the important tasks of rural communities is to show Gives the performance of every donation. The purpose of the present study is to evaluate the role of Islamic councils and rural villages in social and economic development.

Methodology

Research Method (Data Collection Techniques) In general, this research is a descriptive (non-experimental) study that aims to assess the role of Islamic councils and rural tenants in social and economic development. In fact, the method used in this study is a descriptive-analytical one. The population under study included 5200 rural households in the city of Natanz. Sample sizes are available on a random basis, and according to the Cochran formula 358 persons. A 32-

questionnaire was used for data collection, and Smart PLS software and structural equation analysis were used for data analysis. Natanz County, at 51 degrees 54 minutes, 30 seconds longitude and 33 degrees, 32 minutes and 30 seconds latitude, from north to Aran and Bidgol and Kashan, and south to Isfahan, from the east It is limited to Ardestan, and to the west, to Borkhar and Meymeh.

Results and Discussion

The results indicate that, in general, the activity of the village councils and village councils can have an impact on the development of the villages, especially in the economic and social contexts, which can help in the follow-up to the establishment of the required infrastructure and infrastructure in the village, And optimal utilization of the village's appropriate capacity for employment and income generation. There are also many measures that lead to the social development of villages in terms of public participation, health and education, etc. Accordingly, it can be said that Islamic Councils and Rural Affiliates have an impact on economic development with path coefficient of 0.62 and T value of 7.42, Islamic Councils and Rural Affections have an impact on social development with path coefficient of 0.22 and T value of 2.55, and thus all research

relationships. Are approved. The results of the present study are in line with the results of Karimzadeh et al. (2017) study, which investigates the role of villagers in physical-rural management of case study: Hossein Abad district, Sanandaj city. That is, in addition to the specific budget for the villages, prototype village tenants have played an important role in rural management, especially physical-civil management, in partnership with government agencies and the public, and pursuing rural development issues. They were also in line with the results of the Riahi and Karami Nassab research (2013), which examined the performance of tenants in the physical-spatial development of rural settlements (Case Study: Kordian-Jahrom County), which indicated that the tenants' views, Significant changes have been made in the villages in the indicators of the

quality of construction, and in the stabilization and documentation of real estate in the village. They are also in line with the results of Rashidpour et al (2011) study, which explores the role of local community management as a desirable approach to poverty alleviation and sustainable rural development in rural Iran, and Management is the most important factor in the growth, or death, of a community, and it controls the process of moving from status to desirability, the village as a specific place of living, and the different activities required by the pattern. It is a separate management, consistent with the economic and social conditions prevailing in the rural areas. Given that the councils are an objective example of decentralization, and the distribution of decision-making power to plan, and advance the rural development process in different regions of the country, Rural Islamic Councils were formed with this aim in mind, but since the council is a supervisory and advisory body. Without it, the executive arm is incomplete,

Funding: There is no funding support for this research.

Authors' Contribution: The authors contributed equally to all sections of this manuscript.

Conflict of Interest: The authors of this research declare that, regarding the publication of the submitted article, they have fully adhered to publication ethics, including avoiding

their field study findings, Factor analysis showed that two factors of organization and control played the most important role in poverty reduction and sustainable development of Iranian rural areas.

Conclusion

unable to perform the tasks assigned to it. Fortunately, the legislator, with the foreseeable formation of the council, has filled the void in council law, leaving the village administration to the village council. The desirable situation of the country's villages, especially in terms of improving physical and physical conditions, and providing rural welfare services after the formation of new management bodies (councils and auxiliaries), indicate the successful role of these institutions in rural development. In the village, the performance of the Islamic Councils and the village councils has also been significant in the development of rural infrastructure and the improvement of welfare services for the villagers of Natanz.

plagiarism, misconduct, data fabrication, or dual submission and publication. There are no commercial interests involved, and the authors have not received any payment for their contribution.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

ارزیابی نقش مدیران محلی در توسعه اجتماعی و اقتصادی سکونتگاه‌های روستایی شهرستان نطنز

ساجده کریمی کندزی *

گروه جغرافیا، واحد اسلامشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلامشهر، ایران

* نویسنده مسئول: Email: karimi.sajedah@yahoo.com

چکیده

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۳۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۳/۲۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۰۹

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۷/۰۱

کلیدواژه‌ها:

مدیریت محلی، سکونتگاه‌های روستایی، توسعه اقتصادی، توسعه اجتماعی، شهرستان نطنز

آنچه نمایانگر توسعه روستا خواهد بود وضعیت اجتماعی- اقتصادی روستا است و نظر به اهمیت نقش دهیاری‌ها در تمامی بخش‌های ساختاری و مدیریتی نواحی روستایی در سال‌های اخیر بهبود وضعیت اجتماعی- اقتصادی یکی از وظایف مهم دهیاری‌ها در روستاها است که نشان دهنده عملکرد هر دهیاری است. هدف از پژوهش حاضر ارزیابی نقش شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی در توسعه اجتماعی و اقتصادی می‌باشد. روش انجام دادن تحقیق (فنون گردآوری داده‌ها)، به طور کلی، این تحقیق یک تحقیق توصیفی (غیر آزمایشی) است که هدف آن ارزیابی نقش شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی در توسعه اجتماعی و اقتصادی است. در واقع روش مورد استفاده در این تحقیق یک روش توصیفی-تحلیلی است. جامعه آماری مورد پژوهش شامل جمعیت خانوار روستاهای شهرستان نطنز به تعداد ۵۲۰۰ نفر می‌باشند. حجم نمونه براساس تصادفی در دسترس و فرمول کوکران به تعداد ۳۵۸ نفر می‌باشند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه ۳۲ سوالی استفاده شده و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SmartPLS و تحلیل معادلات ساختاری استفاده شده است. نتایج بیانگر آن است که به‌طور کلی فعالیت شوراهای دهیاری‌های روستاها می‌تواند بر توسعه روستاها به خصوص در زمینه اقتصادی و اجتماعی اثرگذار باشد که این امر می‌تواند در پیگیری‌های صورت گرفته در ایجاد تاسیسات و زیرساخت‌های مورد نیاز در روستا و نیز بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های متناسب روستا در ایجاد اشتغال و درآمد باشد.

استناد: کریمی کندزی، ساجده. (۱۴۰۴). ارزیابی نقش مدیران محلی در توسعه اجتماعی و اقتصادی سکونتگاه‌های روستایی شهرستان نطنز. *مطالعات*

برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی، ۳۰(۳)، ۷۱-۵۹

 <https://doi.org/10.71633/jshsp.2025.1032321>

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت

© نویسندگان

مقدمه

توسعه پایدار روستایی یکی از اهداف اساسی سیاست‌گذاری‌های کلان در همه کشورها و بخصوص در ایران است. توسعه پایدار یک مفهوم کلی و در ارتباط با ابعاد مختلف زندگی روستاییان و همچنین رابطه این ابعاد با محیط پیرامون می‌باشد. در سیستم جدید مدیریتی کشور، مدیریت روستاها به شوراها و دهیاری‌ها سپرده شده است. مدیریت روستایی در فرایند توسعه روستایی یکپارچه و پایدار نقش اساسی دارد در واقع فرایند سازماندهی و هدایت جامعه و محیط روستایی از طریق شکل دادن به سازمان‌ها و نهادها است (ازبک‌زایی و همکاران، ۱۳۹۸: ۱). همچنین بهبود شرایط این مناطق و دستیابی به توسعه آن‌ها از اهداف اساسی برنامه‌های توسعه پایدار روستایی در اکثر کشورهاست (فیتری امیر، ۲۰۱۵: ۱۱۸). از دغدغه‌های همیشگی نظام برنامه‌ریزی، توسعه پایدار فضاهای روستایی بوده است. حکمروایی مطلوب روستایی از ملزومات اساسی نیل به توسعه پایدار به شمار می‌رود. کارکرد سازمان‌های مردم نهاد از جمله عوامل عیدیه‌ای است که تاکنون آن را در برپایی و تحقق حکمروایی مطلوب فضا دخیل دانسته‌اند (مصطفی لنگرودی و حجی‌پور، ۱۳۹۷: ۱۰۹). مدیریت روستایی یکی از مهمترین عوامل موثر در توسعه پایدار روستایی است. کم توجهی به شیوه‌های مدیریتی نوین، توانمندساز و کارآمد بهبود ابعاد توسعه پایدار را با چالش مواجه می‌سازد (شفیعی ثابت و سالاری، ۱۳۹۸: ۱). در گذشته مدیریت روستایی به صورت سنتی و فردی از سوی افرادی مانند کدخدا و معتمدان محلی صورت می‌گرفته است اما در دوره جدید به ویژه پس از انقلاب اسلامی تحولی بزرگ در عرصه مدیریت روستایی به وجود آمده است. تشکیل شوراهای اسلامی روستایی و پس از آن شکل‌گیری نهاد دهیاری‌ها و حضور دهیار به عنوان مجری جدید تصمیمات دولت در روستا و همیار مردم روستا در شناخت و برطرف ساختن تنگناها و مشکلات روستا، و راهکاری برای افزایش مشارکت روستاییان در بهبود وضعیت اقتصادی، بهداشتی، رفاهی، اجتماعی و غیره روستا بوده و همچنین تحقق نظام مدیریت محلی و از پایین به بالا شناخته می‌شود. عملکرد دهیاری‌ها در قالب سه دسته: شاخص‌های اجتماعی، اقتصادی، و کالبدی و زیست‌محیطی تعریف می‌شود (خندان کیسمی و قربانی سپهر، ۱۳۹۵: ۱). حکمروایی خوب روستایی، پیش شرطی برای توسعه پایدار روستایی بر شمرده می‌شود، با استقرار رهیافت حکمروایی خوب روستایی در محیط روستاها، می‌توان عدم تمرکز، مدیریت منابع روستایی، مشارکت همگانی، شراکت بین دولت و جامعه مدنی و بخش خصوصی را در بطن جامعه روستایی نهادینه کرد (پازکی و همکاران، ۱۳۹۹: ۳۱).

با توجه به اینکه شورای اسلامی روستایی یک نهاد مشورتی و نظارتی است، بدون تشکیلات اجرایی ناقص بوده و توان مدیریت اجرایی چندانی ندارد. لذا با تشکیل دهیاری‌ها به عنوان بازوی اجرایی شوراهای این نقیصه برطرف و موجب رشد و توسعه روستاها شده است. بنابراین با توجه به جایگاه دهیاری‌ها به عنوان بازوی اجرایی مدیریت نوین روستایی آن‌ها می‌توانند نقش فعالی در پیشبرد توسعه پایدار روستایی داشته باشند (شوکتی آملانی و همکاران، ۱۳۹۷). امروزه یکی از راهبردهای موثر در توسعه همه جانبه و پایدار نواحی روستایی، استفاده از مشارکت و توانمندی‌های مردم، به ویژه روستاییان برای عمران و توسعه مناطق روستایی در تمام ابعاد آن است و مهمترین ابزار، جهت رسیدن به این هدف تشکیل نهادهای سازماندهی شده است. شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها که به عنوان مدیریت جدید روستاها تعریف گردیده‌اند می‌توانند با سیاست‌گذاری، مدیریت و اجرای برنامه‌های مختلف، توسعه زیرساخت‌های لازم، کمک به جذب منابع مالی و اموری از این دست در توسعه روستاها نقشی اساسی ایفا کنند (خسروی‌پور و عباسی، ۱۳۹۶: ۱۱).

در سال‌های اخیر توجه به نواحی روستایی به عنوان پایه و اساس توسعه زیربنای اقتصادی در جوامع در حال توسعه نظیر ایران مورد نظر قرار گرفته است، در این بین آنچه نمایانگر توسعه روستا خواهد بود وضعیت اجتماعی-اقتصادی روستا است، نظر به اهمیت نقش دهیاری‌ها در تمامی بخش‌های ساختاری و مدیریتی نواحی روستایی در سال‌های اخیر بهبود وضعیت اجتماعی-اقتصادی یکی از وظایف مهم دهیاری‌ها در روستاها است که نشان‌دهنده عملکرد هر دهیاری است. شیوه نوین مدیریت روستایی در ایران را باید یک گام بسیار مثبت و مؤثر در راستای عمران و آبادی روستاها تلقی نمود. حال با گذشت بیش از چندین سال از تأسیس نهاد مدیریتی دهیاری در سکونتگاه‌های روستایی، ارزیابی عملکرد و نقش این نهاد در بخش‌های مختلف روستایی به خصوص بخش اجتماعی-اقتصادی به نظر ضروری می‌نماید. با ذکر اینکه امروزه دهیاری‌ها می‌توانند به عنوان بازوی اجرایی در روستاها در زمینه عمرانی و خدمات نقش کلیدی را ایفا نمایند و با توجه به اینکه بحث مدیریت روستایی همواره یکی از مباحث مهم

و اساسی در زمینه توسعه روستایی بوده و جوامع روستایی تغییرات و تحولات گوناگونی در این زمینه به خود دیده است. این مسأله در روستاهای شهرستان نطنز به لحاظ قرار گیری در محدوده استان اصفهان و نیز برخورداری از تعداد روستاهای دارای دهیار متعدد و عدم توسعه یافتگی متناسب، نیازمند ایجاد مدیریت منسجم و برنامه ریزی شده به صورت محلی از دهیار تا مردم هست که نقش دهیار در این زمینه بسیار مهم و چشمگیر هست که لزوم بررسی و برنامه ریزی آن ضروری به نظر می رسد که بر مبنای آن به بررسی موضوع حاضر اقدام شده است.

خطمشی توسعه روستایی را می توان بهبود زندگی اجتماعی و اقتصادی روستائیان دانست که نیازمند مدیریتی کارآمد است (مهدوی و همکاران، ۱۳۸۴: ۲۳). مدیران روستایی یکی از ارکان مهم و اساسی توسعه روستایی به شمار می روند که در ادوار مختلف تاریخ با وظایف و عناوین متفاوتی نظیر دهبان، کدخدا و ... اداره امور روستایی را بر عهده داشته اند. در حال حاضر مدیریت روستاهای کشور بر عهده دو نهاد شورای اسلامی و دهیاری می باشد. در این میان دهیاری ها به عنوان بازوی اجرایی و عامل اصلی توسعه روستایی محسوب می شوند (بذلی پور و همتی، ۱۳۹۷: ۴). این سازمان ها و نهادها، ابزار یا وسایل تأمین هدف های جامعه روستایی هستند. هدف هایی که مردم آن را ترسیم می کنند و می پذیرند. همچنین مدیریت توسعه روستایی فرایند چند جانبه ای است که شامل سه رکن مردم، دولت و نهادهای عمومی هستند. در این فرایند با مشارکت مردم و از طرق تشکیلات و سازمان های روستایی برنامه ها و طرح های توسعه روستایی تدوین و اجرا گردیده و تحت نظارت و ارزشیابی قرار می گیرد (کریمی و همکاران، ۱۳۹۶). مدیریت مهمترین عامل در بالندگی یا مرگ یک جامعه است و روند حرکت از وضع موجود به سوی وضع مطلوب را کنترل می کند. روستاها به منزله مکان هایی خاص با شیوه زندگی متفاوت نسبت به شهرها نیازمند الگوی مدیریتی مجزا و منطبق با شرایط اقتصادی، اجتماعی و بوم شناختی حاکم بر روستا هستند. مدیریت روستایی فعلی کشور از مشکلات متعددی رنج می برد از و توان کافی برای راهبری توسعه و نوسازی روستاها برخوردار نمی باشد و انجام هر تغییری در این ساختار که بتواند تحولات روستایی را مدیریت بهینه نماید مستلزم تحول در قوانین، تلاش برای ارتقاء کیفی مدیران روستایی و همچنین تغییر طرز تلقی روستائیان در این مقوله می باشد (خاوریان و همکاران، ۱۳۹۵).

در زمینه مدیران محلی و نقش آنها در توسعه روستایی، پژوهش های متعددی در داخل و خارج کشور انجام شده که به برخی از مهمترین آن ها اشاره شده است. وزل^۱ و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهشی بیان کردند که مدیریت روستایی می تواند نقش مهمی در مسائل مربوط به تولید، مسائل زیست محیطی مانند آلودگی آب، از دست دادن تنوع زیستی، رسایش زمین، و مسائل اقتصادی - اجتماعی در نواحی روستایی داشته باشد. رشیدپور و همکاران^۲ (۲۰۱۱) در مقاله ای به بررسی نقش مدیریت جامعه محلی به عنوان رویکردی مطلوب در کاهش فقر و توسعه پایدار روستایی مناطق روستایی ایران پرداخته اند. یافته های مطالعه میدانی آنان با استفاده از روش تحلیل عاملی نشان داد که دو عامل سازمان دهی و کنترل، مهم ترین نقش را در کاهش فقر و توسعه پایدار مناطق روستایی ایران ایفا کرده اند. تانگوی و همکاران^۳ (۲۰۱۰) در تحقیقی به بررسی اندازه گیری پایداری روستایی: تجزیه و تحلیل بر مبنای استفاده از شاخص های محلی پرداخته اند که یافته ها بیانگر آن است که در فرایند توسعه پایدار می توان مدیریت روستایی را در سه بعد اصلی اقتصادی، اجتماعی و محیطی در نظر گرفت. که هر یک از این ابعاد دارای جنبه های خاص خود هستند. تاتلیدیل^۴ (۲۰۰۹) در مقاله ای به بررسی ادراک کشاورزان از مدیریت پایدار کشاورزی و عوامل مؤثر بر آن در استان کاهماران ترکیه پرداخته است و یافته ها بیانگر آن است که با توجه به اینکه مناطق روستایی به ویژه طی دو دهه اخیر با مشکلات بی سابقه ای مواجه شده اند و ریشه تمامی مشکلات و مسائل عقب ماندگی مثل فقر گسترده، نابرابری در حال رشد، رشد سریع جمعیت و بیکاری فزاینده در مناطق روستایی قرار دارد. یاقی^۵ (۲۰۰۸) در مقاله ای به بررسی و ارزیابی شیوه های مطلوب مدیریت محلی در اردن و آمریکا پرداخت. یافته های پژوهش وی با استفاده از آزمون تحلیل واریانس نشان داد درباره مدیریت مطلوب عقاید متفاوتی دارند و آزمودنی ها نسبت به آمریکایی ها دیدگاه نسبتاً مثبتی درباره مدیریت محلی دارند. ونچانگ^۶ (۲۰۰۸) در پژوهشی به بررسی مدیریت

1. Wezel
2. Rashidpour et al
3. Tanguay et al
4. Tatlidil
5. Yaghi
6. Wenchang

روستایی در مناطق روستایی تبت پرداخته است که بر اساس آن یافته‌ها نشان داده است که مدیریت روستایی در این محدوده به خوبی به اهداف و نتایج مدنظر دست نیافته است. سریرام^۱ (۲۰۰۷) در پژوهشی با بررسی آموزش مدیریت روستایی در هند با نگاهی بر گذشته پرداخته است که بر مبنای آن یافته‌ها بیانگر آن است که از زمانی که در مناطق روستایی فرایندهای سیستماتیک ساختاری حاکم گردید، مفهوم مدیریت روستایی جایگاه ویژه‌ای پیدا نمود. علیزاده و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی به تحلیل نقش مدیریت محلی در تحولات محیطی - فضایی روستاهای شهرستان رودسر پرداخته و به این نتیجه رسیده‌اند که مدیریت محلی در شهرستان رودسر موجب تغییرات محیطی زیادی در سطح روستاها شده است. احداث هتل، مسافر کاشانه در بحث گردشگری، پارک‌های روستایی، خانه‌های ویلایی از جمله تحولات محیطی روستاهای محدوده است. به اعتقاد مردم روستا دهیاران و مدیران روستاهای شهرستان در تغییرات محیطی اعم از ساخت مسکن، بهبود وضعیت معابر و سایر قسمت‌ها نقش مهمی را ایفا نموده‌اند که این نقش براساس فاصله روستاها از مراکز شهری به دلیل آن که بیشتر مساحت شهرستان محدوده کوهستانی بوده، کم رنگ می‌شود. پارکی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به تحلیل نقش مدیریت مبتنی بر حکمروایی خوب در توسعه پایدار روستایی مطالعه موردی: دهستان فیلستان، شهرستان پاکدشت پرداخته‌اند که نتایج بیانگر آن است که سطح حکمروایی و پایداری روستاها در سطح مطلوب بود و رابطه معناداری بین حکمروایی خوب و پایداری روستایی وجود داشت. نتیجه آزمون رگرسیون گام به گام نشان می‌دهد که مقدار بتای شاخص پاسخگویی با $\beta = 0/325$ بیشترین اهمیت را در افزایش سطح حکمروایی روستاها داراست. شفیی ثابت و سالاری (۱۳۹۷) در مقاله‌ای به ارزیابی عملکرد مدیریت محلی در فرایند توسعه سکونتگاه‌های روستایی (مورد مطالعه: بخش مرکزی جیرفت) پرداخته است که یافته‌ها نشان داد که در تمامی ابعاد پنجگانه ارزیابی عملکرد بین ادراکات موجود و انتظارات روستاییان از عملکرد مدیران محلی شکاف وجود دارد. به عبارتی، عملکرد مدیریت محلی سبب توسعه سکونتگاه‌های روستایی در محدوده مورد مطالعه نشده است. کریم‌زاده و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی نقش دهیاران در مدیریت کالبدی - عمرانی روستایی مطالعه موردی: بخش حسین‌آباد، شهرستان سندیج اقدام نموده‌اند که نتایج بیانگر آن است که دهیاران روستاهای نمونه علاوه بر بودجه اختصاصی دهیاری‌ها، با استفاده از مشارکت نهادهای دولتی و مردمی و پیگیری مسایل عمرانی روستاها در ادارات مربوطه نقش مهمی را در مدیریت روستایی بخصوص مدیریت کالبدی - عمرانی ایفا کرده‌اند. فلاح محمد حسینی و همکاران (۱۳۹۶) در مطالعه‌ای به بررسی نقش شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها بر توسعه روستایی در بخش مرکزی شهرستان اسلامشهر پرداخته‌اند که نتایج تحلیل عاملی تاییدی، موید برآزش مناسب مدل و مطابقت عوامل استخراج‌شده با سوالات طراحی‌شده در مدل تحقیق بودند. براساس نتایج، سازه‌های توسعه اجتماعی فرهنگی، توسعه زیست‌محیطی، توسعه کالبدی و توسعه اقتصادی به ترتیب با داشتن $0/71$ ، $0/63$ ، $0/61$ و $0/35$ بار عاملی به ترتیب ۷۱ درصد، ۶۳ درصد، ۶۱ درصد و ۳۵ درصد از واریانسشان توسط شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها تبیین می‌شود. سلمانی و جاسمی (۱۳۹۴) در مقاله‌ای به ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها در مدیریت توسعه روستایی مطالعه موردی روستای خورنگان شهرستان فسا پرداختند. یافته‌ها بیانگر آن است که بیشترین اثرگذاری دهیاری‌ها متوجه متغیر وابسته پیشرفت فیزیکی و کالبدی با ضریب ۶۱ درصد است. ریاحی و کرمی نسب (۱۳۹۲) در پژوهشی به ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها در توسعه کالبدی - فضایی سکونتگاه‌های روستایی (مطالعه موردی: بخش کردیان - شهرستان جهرم) پرداختند که یافته‌ها بیانگر آن بود که از دیدگاه دهیاران، تغییرات چشمگیری در روستاها در شاخص‌های کیفیت ساخت‌وساز و تثبیت و سنددار شدن املاک در روستا صورت گرفته است. آزاد ارمکی و خوشفر (۱۳۹۱) به بررسی دهیاری‌ها و توسعه‌ی بازارهای محلی روستایی پرداختند که یافته‌ها بیانگر آن بود که به‌طور کلی دهیاری‌های می‌توانند به توسعه اقتصادی روستا در قالب ایجاد بازارچه‌های محلی اقدام نمایند.

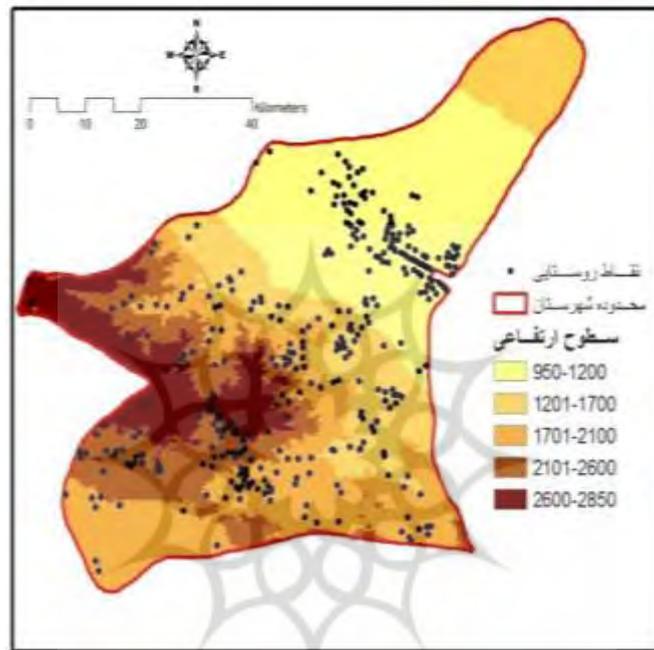
روش پژوهش

از نظر روش انجام دادن تحقیق، به طور کلی، این تحقیق یک تحقیق توصیفی (غیرآزمایشی) است که هدف آن ارزیابی نقش شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی به عنوان مدیران محلی در توسعه اجتماعی و اقتصادی روستاهای شهرستان نطنز است. در واقع روش مورد استفاده در این تحقیق یک روش توصیفی-تحلیلی است. جامعه آماری مورد پژوهش شامل جمعیت خانوار

روستاهای شهرستان نطنز به تعداد ۵۲۰۰ نفر می‌باشند. حجم نمونه بر اساس تصادفی در دسترس و فرمول کوکران به تعداد ۳۵۸ نفر می‌باشند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه ۳۲ سوالی استفاده شده و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار Smart PLS و تحلیل معادلات ساختاری استفاده شده است.

قلمرو جغرافیایی پژوهش

شهرستان نطنز در موقعیت جغرافیایی ۵۱ درجه و ۵۴ دقیقه و ۳۰ ثانیه طول جغرافیایی و ۳۳ درجه و ۳۲ دقیقه و ۳۰ ثانیه عرض جغرافیایی از سمت شمال به شهرستان آران و بیدگل و کاشان و از جنوب به شهرستان اصفهان از مشرق به شهرستان اردستان و از مغرب به شهرستان برخوار و میمه محدود است (شکل ۱).

شکل ۱. موقعیت روستاهای شهرستان نطنز

یافته‌ها و بحث

یافته‌های توصیفی

در بخش یافته‌های توصیفی با استفاده از میانگین و انحراف معیار هر یک از متغیرها به بررسی میزان پاسخگویی و جوابدهی به هر یک از متغیرها اقدام شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف از متغیرهای تحقیق

عوامل	تعداد سوالات	میانگین	انحراف از معیار
توسعه اجتماعی	۱۱	۳/۱۳	۰/۹۸۷
شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی	۷	۳/۰۶	۰/۷۸۱
توسعه اقتصادی	۱۴	۳/۶۷	۰/۸۷۱

براساس جدول (۱) مشاهده می‌شود که متغیر توسعه اقتصادی دارای بیشترین میانگین و متغیر شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی دارای کمترین میانگین می‌باشد.

یافته‌های تحلیلی فرض نرمال بودن داده‌ها

برای بررسی فرض نرمال بودن متغیرهای مطالعه از آزمون کولموگوراف - اسمیرنف یک نمونه‌ای (برای بررسی متغیرها به صورت تک‌تک) استفاده شده است؛ نتایج نشان دهنده آن است که فرض نرمال بودن برای تمام متغیرها را نمی‌توان رد کرد ($P > 0/05$). نتایج این آزمون در جدول (۲) آورده شده و همان گونه که مشاهده می‌گردد کلیه متغیرها دارای فرض نرمال می‌باشند.

جدول ۲. نتایج آزمون کولموگوروف- اسمیرنف برای بررسی پذیره نرمال بودن

متغیر	حجم نمونه	آماره آزمون	سطح معناداری	نرمال-غیر نرمال بودن	نتیجه
توسعه اقتصادی	۳۵۸	۰/۴۷۸	۰/۲۲۱	نرمال	تایید
شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی	۳۵۸	۰/۵۷۸	۰/۴۲۳	نرمال	تایید
توسعه اجتماعی	۳۵۸	۰/۸۴۵	۰/۵۴۲	نرمال	تایید

در ادامه به بررسی رابطه بین متغیرهای پژوهش بر مبنای فرضیه‌ها پرداخته شده است. در واقع در این قسمت با استفاده از نرم‌افزار PLS و بهره جستن از معادلات ساختاری به بررسی این ارتباط اقدام شده است. بررسی ارتباط بین متغیرها در قالب الگوی معادلات ساختاری نشان داده شده در شکل‌های (۲ و ۳) مورد آزمون قرار گرفت.

وضعیت متغیرهای مشاهده شده (تحلیل عاملی تاییدی)

قدرت رابطه بین عامل (متغیر پنهان) و متغیر قابل مشاهده به وسیله بار عاملی نشان داده می‌شود. بار عاملی مقداری بین صفر و یک است. اگر بار عاملی کمتر از ۰/۳ باشد رابطه ضعیف در نظر گرفته شده و از آن صرف نظر می‌شود. بار عاملی بین ۰/۳ تا ۰/۶ قابل قبول است و اگر بزرگ‌تر از ۰/۶ باشد خیلی مطلوب است. مشاهده می‌شود که تمامی متغیرهای مشاهده شده دارای ضرایب تأثیر رگرسیونی مثبت و معناداری با مقیاس‌های خود هستند و بزرگی این ضرایب نیز نسبتاً برای همه موارد در حد بالایی است، بر اساس تحلیل صورت گرفته همه بارهای عاملی در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار می‌باشند. سطح معناداری برای بارهای عاملی یا ضرایب رگرسیونی استاندارد ۳ متغیر توسعه اجتماعی، شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی و توسعه اقتصادی در نظر گرفته شده‌اند تا بدین وسیله بدون مقیاس بودن این متغیرهای پنهان و به عبارتی بدون ریشه و واحد اندازه‌گیری آن‌ها برطرف شود. معیار مقدار واریانس استخراج شده نشان دهنده میانگین واریانس به اشتراک گذاشته شده بین هر سازه با شاخص‌های خود است. به بیان ساده‌تر (میانگین واریانس استخراج شده) جهت اعتبار همگرایی به کار می‌رود و همبستگی زیاد شاخص‌های یک سازه را در مقایسه با همبستگی شاخص‌های سازه‌های دیگر نشان می‌دهد. مقدار این ضریب از صفر تا یک متغیر است که مقادیر بالاتر از ۰/۵ پذیرفته می‌شود. روایی همگرا یا میانگین واریانس استخراج شده برای شاخص توسعه اجتماعی ۰/۸۱۶، شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی ۰/۸۰۶ و توسعه اقتصادی ۰/۷۸۳ به دست آمد، هم‌چنین مقدار ضریب قابلیت اطمینان ساختاری یا پایایی ترکیبی از صفر تا یک متغیر است که مقادیر بالاتر از ۰/۷ پذیرفته می‌شود، که برای شاخص توسعه اجتماعی ۰/۷۸۳، شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی ۰/۷۶۳ و توسعه اقتصادی ۰/۷۴۶ به دست آمد که نشان از مناسب بودن این زیرمقیاس‌ها است.

ارزیابی مدل ساختاری

روایی همگرا (میانگین واریانس استخراج شده)

معیار فورنل و لارکر برای این روایی بیشتر شدن میانگین واریانس‌های استخراج شده (AVE) از ۰/۵ است. به این معنی که یک متغیر مکنون می‌تواند به طور میانگین بیش از نیمی از پراکندگی معرف‌هایش را تبیین کند. همانطور که در جدول (۳) مشاهده

1. Average Variance Extracted
2. Composite Reliability
3. Larcker
4. Average Variance Extracted(AVE)

می‌شود مقدار AVE برای متغیرهای مکنون بالاتر از ۰/۵ است. بنابراین می‌توان گفت که روایی همگرایی مدل‌های اندازه‌گیری مطلوب می‌باشد.

جدول ۳. مقادیر معیار میانگین واریانس استخراج شده مربوط به هر یک از متغیرها

میانگین واریانس استخراج شده	میانگین واریانس استخراج شده
۰/۵۳۰	توسعه اقتصادی
۰/۶۸۹	شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی
۰/۵۵۹	توسعه اجتماعی

پایایی مرکب

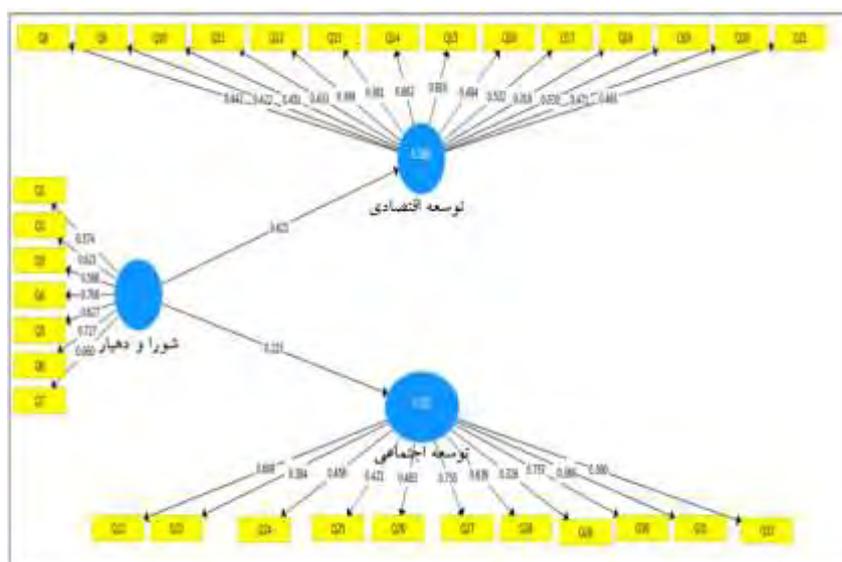
در این تحقیق جهت تعیین پایایی پرسشنامه از دو معیار (ضریب آلفای کرونباخ^۲ و ضریب پایایی مرکب^۳) استفاده شده است. ضرایب آلفای کرونباخ تمامی متغیرها در این تحقیق، از حداقل مقدار (۰/۷) بیشتر است. پایایی مرکب بر خلاف آلفای کرونباخ که به‌طور ضمنی فرض می‌کند هر شاخص وزن یکسانی دارد، متکی بر بارهای عاملی^۴ حقیقی هر سازه است؛ و بنابراین معیار بهتری را برای پایایی ارائه می‌دهد. پایایی مرکب باید مقداری بیش از ۰/۷ را به‌دست آورد تا بیانگر ثبات درونی سازه باشد. در جدول (۴) نتایج پایایی ابزار سنجش به‌طور کامل آورده شده است.

جدول ۴. مقادیر پایایی مرکب و آلفای کرونباخ مربوط به هر یک از متغیرها

پایایی مرکب	آلفای کرونباخ	متغیر
۰/۷۱۱	۰/۷۵۶	توسعه اقتصادی
۰/۷۴۰	۰/۸۳۹	شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی
۰/۷۸۱	۰/۷۰۳	توسعه اجتماعی

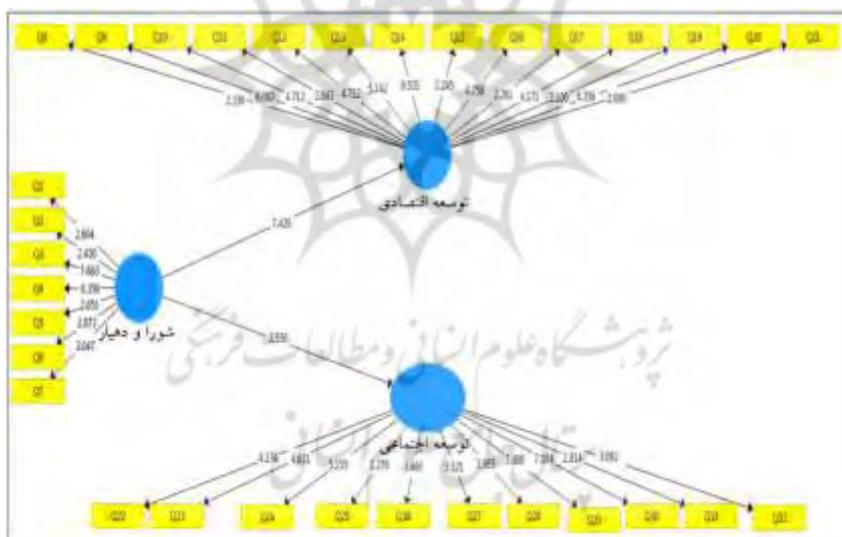
به منظور محاسبه ضرایب مسیر، واریانس تبیین شده متغیرهای وابسته توسط متغیرهای مستقل، بار عاملی متغیرهای مشاهده شده و اثر غیرمستقیم و اثر کل متغیرها بر یکدیگر از آزمون الگوریتم پیمایش استفاده شد. بر این اساس می‌توان گفت که شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی بر توسعه اقتصادی با ضریب مسیر ۰/۶۲ و مقدار t ۷/۴۲ شوراهای اسلامی و دهیاری‌های روستایی بر توسعه اجتماعی با ضریب مسیر ۰/۲۲ و مقدار t ۲/۵۵ تأثیر دارد و بنابراین کلیه روابط پژوهش مورد تأیید قرار می‌گیرند. بر این اساس نقش دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی روستاها، در فعالیت‌های اقتصادی و امور مربوط به آن در ابعاد مختلف مقاومت‌سازی خانه‌ها، بهبود شرایط کالبدی و فیزیکی روستا، ارائه وام‌های مختلف برای ساماندهی بافت روستایی، تکمیل پروژه‌های صنعتی محلی و غیره چشمگیر بوده است و برای اقدامات اجتماعی همچون توسعه و حفظ هویت و فرهنگ بومی روستاها، آموزش‌های بهداشتی و ترویجی و ... اقدامات متناسبی صورت نگرفته است.

1. Reliability
2. Coefficient of Cronbach's alpha
3. Coefficient of Composite Reliability
4. Loadings factors

شکل ۲. ضرایب مسیر به همراه واریانس تبیین شده

برای بررسی معناداری ضرایب مسیر و بارهای عاملی از آزمون "بوت استرپینگ" استفاده شد. در این آزمون اعداد روی مسیر و نیز خطوط مربوط به بارهای عاملی مقادیر t مربوط به این آزمون هستند و همانند آزمون t تفسیر می‌شوند؛ یعنی اگر تعداد نمونه بیشتر از ۱۲۰ نفر باشد مقادیر بیشتر از $\pm 1/96$ در سطح $0/05$ معنی‌دار هستند.

شکل ۳. نمرات t مسیر

همانطور که مشاهده می‌شود تمامی نمرات بالاتر از $1/96$ بوده و بنابراین معنی‌داری آماری ضرایب مسیر در مدل تحلیل مسیر تأیید می‌شود.

جدول ۵. نتایج مدل ساختاری فرضیات اصلی و فرعی تحقیق

نتیجه بررسی	β	α	$Z \alpha/2$	T	مسیر فرضیه	
تأیید	-۰/۶۲	۰/۰۵	۱/۹۶	۷/۴۲	توسعه اقتصادی	<---
تأیید	۰/۲۲	۰/۰۵	۱/۹۶	۲/۵۵	توسعه اجتماعی	<---

1. Bootstrapping

شاخص نیکویی برازش مدل در حداقل مجذورات جزئی

در مدل سازی معادلات ساختاری به کمک روش PLS بر خلاف روش کواریانس محور شاخصی برای سنجش کلی مدل وجود ندارد. ولی شاخصی به نام نیکویی برازش توسط تننهاوس و همکاران (۲۰۰۵) پیشنهاد شد. این شاخص هر دو مدل اندازه گیری و ساختاری را مدنظر قرار می دهد و به عنوان معیاری برای سنجش عملکرد کلی مدل به کار می رود. حدود این شاخص بین صفر و یک قرار بوده و وتزلس و همکاران سه مقدار ۰/۲۵، ۰/۱ و ۰/۳۶ را به ترتیب به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای نیکویی برازش معرفی نمودند. این شاخص به صورت میانگین R^2 و متوسط شاخص مقادیر اشتراکی به صورت دستی محاسبه می شود:

$$GOF = \sqrt{\text{average}(\text{Comunalitie}) * R^2}$$

این شاخص مجذور ضرب دو مقدار متوسط مقادیر اشتراکی و متوسط ضریب تعیین است.

جدول ۶. مقادیر اشتراکی

متغیر	مقادیر اشتراکی	ضریب تعیین
توسعه اقتصادی	۰/۴۸۷۶۲۸	$\sqrt{۰,۳۹ * ۰,۶۶۷} = ۰/۴۱$
شوراهای اسلامی و دهیاری های روستایی	۰/۲۸۹۶۰۹	GOF = ۰/۴۱
توسعه اجتماعی	۰/۳۹۷۶۰۵	
میانگین	۰/۳۹	

شاخص نیکویی برازش این مدل ۰/۴۱ به دست آمده است که از مطلوبیت کلی مدل حکایت دارد.

نتیجه گیری

بر اساس آنچه مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت می توان بیان داشت که به طور کلی فعالیت شوراهای و دهیاری های روستاها می تواند بر توسعه روستاها به خصوص در زمینه اقتصادی و اجتماعی اثرگذار باشد که این امر می تواند در پیگیری های صورت گرفته در ایجاد تاسیسات و زیرساخت های مورد نیاز در روستا و نیز بهره گیری بهینه از ظرفیت های متناسب روستا در ایجاد اشتغال و درآمد قابل استفاده باشد. همچنین بسیاری از اقداماتی که به توسعه اجتماعی روستاها در زمینه مشارکت مردمی، بهبود وضعیت بهداشت و آموزش و ... منجر شود. نتایج تحقیق هم نشان داد که شوراهای اسلامی و دهیاری های روستایی بر توسعه اقتصادی با ضریب مسیر ۰/۶۲ و مقدار t ۷/۴۲ شوراهای اسلامی و دهیاری های روستایی بر توسعه اجتماعی با ضریب مسیر ۰/۲۲ و مقدار t ۲,۵۵ تاثیر داشته است. از طرفی تاثیر اقتصادی بیشتر از تاثیر اجتماعی بوده است. در واقع به تجربه نیز ثابت شده است که فعالیت دهیاران و شوراهای اسلامی در سطح روستاها و به خصوص روستاهای شهرستان نطنز در راستای بهبود شرایط فیزیکی و اقتصادی برای مقاوم سازی خانه های روستایی، ایجاد تعاونی های روستایی، ایجاد و پیگیری برای ارائه وام های مختلف و مشوقی برای راه اندازی کارگاه ها و صنایع روستایی و ... بوده است و تلاشی برای ساماندهای شرایط اجتماعی برای حفظ فرهنگ و هویت روستاها، بهبود آموزش ها و روش های ترویجی مختلف و ... صورت نگرفته است.

نتایج حاصل از پژوهش حاضر با نتایج تحقیق کریمی زاده و همکاران (۱۳۹۶) که در پژوهشی به بررسی نقش دهیاران در مدیریت کالبدی - عمرانی روستایی مطالعه موردی: بخش حسین آباد، شهرستان سنندج اقدام نموده اند، همسو بوده که نتایج بیانگر آن است که دهیاران روستاهای نمونه علاوه بر بودجه اختصاصی دهیاری ها، با استفاده از مشارکت نهادهای دولتی و مردمی و پیگیری مسایل عمرانی روستاها در ادارات مربوطه نقش مهمی را در مدیریت روستایی بخصوص مدیریت کالبدی - عمرانی ایفا کرده اند. همچنین با نتایج تحقیق ریاحی و کریمی نسب (۱۳۹۲) که در پژوهشی به ارزیابی عملکرد دهیاری ها در توسعه کالبدی - فضایی سکونتگاه های روستایی (مطالعه موردی: بخش کردیان - شهرستان جهرم) پرداختند، همسو بوده که یافته ها بیانگر آن بود که از دیدگاه دهیاران، تغییرات چشمگیری در روستاها در شاخص های کیفیت ساخت و ساز و تثبیت و سنددار شدن املاک در روستا صورت گرفته است. همچنین با نتایج تحقیق رشیدپور و همکاران (۲۰۱۱) که در مقاله ای به بررسی نقش مدیریت جامعه محلی به عنوان رویکردی مطلوب در کاهش فقر و توسعه پایدار روستایی مناطق روستایی ایران پرداخته اند، نیز همسو بوده و یافته های مطالعه میدانی آنان با استفاده از روش تحلیل عاملی نشان داد که دو عامل سازمان دهی و کنترل، مهم ترین نقش را در کاهش فقر

و توسعه پایدار مناطق روستایی ایران ایفا کرده‌اند. بر اساس مقایسه نتایج به دست آمده از پیشینه پژوهش می‌توان بیان داشت که اغلب پژوهش‌ها به بررسی نقش دهیاری‌ها در فعالیت‌های کالبدی و عمرانی روستاها بوده است و از شرایط اقتصادی و اجتماعی به صورت کامل و جامع غفلت کرده‌اند که پژوهش حاضر شرایط اقتصادی و اجتماعی را به صورت مفصل ارزیابی کرده و نتایج را بیان نموده است. بنابراین می‌توان بیان داشت که مدیریت مهم‌ترین عامل در حیات و رشد و بالندگی و یا مرگ یک جامعه است و روند حرکت از وضع موجود به سوی وضع مطلوب را کنترل می‌کند. روستا به منزله مکانی خاص با شیوه زندگی و فعالیت متفاوت نسبت به شهرها نیازمند الگوی مدیریتی مجزا و منطبق با شرایط اقتصادی و اجتماعی حاکم بر نواحی روستایی است. با توجه به اینکه شوراهای مصداق عینی تمرکززدایی و توزیع قدرت تصمیم‌گیری برای برنامه‌ریزی و پیشبرد روند توسعه روستایی در مناطق مختلف کشور هستند شوراهای اسلامی روستایی با این هدف در سراسر کشور تشکیل گردید، ولی از آنجاکه شورا یک نهاد نظارتی و مشورتی می‌باشد بدون داشتن بازوی اجرایی ناقص است و نمی‌تواند وظایف محوله را انجام دهد. خوشبختانه قانون‌گذار با پیش-بینی تشکیل دهیاری در قانون شوراهای این خلا را پر نموده و اداره امور روستاها را به دهیاری‌ها سپرده است. وضعیت مطلوب روستاهای کشور به خصوص در زمینه بهبود اوضاع فیزیکی و کالبدی و تامین خدمات رفاهی روستائیان پس از تشکیل نهادهای جدید مدیریتی (شوراهای و دهیاری‌ها) نشان‌دهنده نقش موفقیت‌آمیز این نهادها در توسعه روستایی می‌باشد. در روستا نیز عملکرد شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها در توسعه زیرساخت‌های روستا و بهبود خدمات رفاهی برای اهالی روستاهای شهرستان نطنز نیز چشمگیر بوده است که البته در زمینه‌های اجتماعی نیازمند انجام اقدامات بیشتر برای آموزش‌های مختلف و ترویجی جهت بهبود شرایط اجتماعی، فرهنگی، بهداشتی و شیوه‌های نوین کشاورزی و دامداری می‌باشد که در کنار اقدامات اقتصادی برای راه‌اندازی کارگاه‌های زودبازده و ارائه وام‌های مختلف و ... باید صورت گیرد.

بر همین اساس می‌توان پیشنهادات زیر را ارائه نمود:

- در زمینه شاخص مشارکت روستائیان در طرح‌های مختلف در سطح روستا، باید اقدامات متناسب آموزشی، عملی و تجربه‌سازی از سوی شوراهای و دهیاری‌ها صورت گیرد.
- زمینه مناسب و بسترسازی برای مشارکت مردم به عنوان یکی از ارکان اصلی توسعه برای بهبود عملکرد دهیاران فراهم شود.
- کیفیت دسترسی به خدمات آموزشی و عمومی برای بهبود عملکرد دهیاران در زمینه تحولات اجتماعی-اقتصادی مورد توجه جدی قرار گیرد.
- باید دهیاران آموزش متناسب ببینند تا بر مبنای آن فعالیت‌های خود را به صورت متعادل و هماهنگ انجام دهند و از نامتوازن بودن فعالیت‌های خود جلوگیری نموده و سمت و سوی فعالیت را بر مبنای مشارکت تنظیم نمایند.

منابع

- آزاد ارمکی، تقی و خوشفر، غلامرضا. (۱۳۹۱). دهیاری‌ها و توسعه‌ی بازارهای محلی روستایی. تهران، انتشارات استاد مطهری (معاونت پژوهشی پژوهشکده‌ی مدیریت شهری و روستایی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور).
- ازبکزیایی، ناهید؛ رخشانی، هادی؛ مصری، فاطمه و کیقبادی، مطهره. (۱۳۹۸). بررسی و تحلیل توسعه پایدار روستایی با محوریت نقش مردم در شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها، چهارمین همایش ملی دانش و فناوری علوم کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست ایران، تهران، موسسه برگزار کننده همایش‌های توسعه محور دانش و فناوری سام ایرانیان.
- بذلی‌پور، مرتضی و همتی، شادی. (۱۳۹۷). بررسی عملکرد مدیران اجرایی روستا (دهیار) و مدیریت اجرایی روستاها (دهیاری‌ها)، چهارمین همایش بین‌المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار، شیراز، مرکز راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار.
- خاوربان، حسن؛ شاهی، مهدی و قبادی، لیلا. (۱۳۹۵). ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها و وظایف قانونی دهیاران در توسعه روستایی (مطالعه موردی: دهیاران دهستان گوگ تپه)، اولین کنفرانس بین‌المللی مخاطرات طبیعی و بحران‌های زیست محیطی ایران، راهکارها و چالش‌ها، اردبیل، شرکت کیان طرح دانش، مرکز تحقیقات منابع آب دانشگاه شهرکرد.
- خسروی‌پور، بهمن؛ و عباسی، کیانوش. (۱۳۹۶). بررسی نقش شورا، دهیاری‌ها و تشکل‌های روستایی در دستیابی به توسعه پایدار روستایی، کنفرانس ملی پژوهش‌های نوین در مهندسی کشاورزی، محیط زیست و منابع طبیعی، کرج، دانشگاه جامع علمی کاربردی سازمان همیاری شهرداری‌ها.

- خندان کیسمی، یاسمن و قربانی سپهر، آرش. (۱۳۹۵). نقش و عملکرد دهیارها در توسعه روستایی از دیدگاه مردم مطالعه موردی: روستاهای بخش سرولات، شهرستان نیشابور، نهمین کنگره پیشگامان پیشرفت، تهران، مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت.
- ریاحی، وحید و کریمی نسب، صدیقه. (۱۳۹۲). ارزیابی عملکرد دهیاریها در توسعه کالبدی- فضایی سکونتگاههای روستایی (مطالعه موردی: بخش کردیان- شهرستان چهرم)، برنامه‌ریزی منطقه‌ای، ۳(۱۲)، ۶۱-۷۰. https://jzpm.marvdasht.iau.ir/article_316.html
- سلمانی، ام‌البنین و جاسمی، الهام. (۱۳۹۴). ارزیابی عملکرد دهیاریها در مدیریت توسعه روستایی مطالعه موردی روستای خورنگان شهرستان فسا، مجموعه مقالات اولین همایش علمی پژوهشی افق‌های نوین در علوم جغرافیا و برنامه‌ریزی، معماری و شهرسازی ایران.
- شفیعی ثابت، ناصر و سالاری، افسانه. (۱۳۹۷). ارزیابی عملکرد مدیریت محلی در فرایند توسعه سکونتگاههای روستایی (مورد مطالعه: بخش مرکزی جیرفت)، سیزدهمین کنگره انجمن جغرافیایی ایران، تهران، انجمن جغرافیایی ایران.
- شوکتی آملانی، محمد؛ غلامی، حسام‌الدین و سواری، مسلم. (۱۳۹۷). دهیارها؛ پیش‌ران توسعه پایدار روستایی در ایران، دومین همایش ملی چشم‌انداز توسعه پایدار روستایی ایران، تهران - دانشگاه خوارزمی، انجمن علمی جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی ایران.
- علیزاده، زینب؛ پوررمضان، عیسی و مولائی هاشجین، نصرالله. (۱۴۰۱). تبیین نقش مدیریت محلی در تحولات محیطی - فضایی روستاهای شهرستان رودسر. مهندسی جغرافیایی سرزمین ۶(۴)، ۷۵۰-۷۳۱. [doi: 20.1001.1.25381490.1401.6.4.14.7](https://doi.org/10.1001.1.25381490.1401.6.4.14.7)
- فلاح محمد حسینی، کامبیز؛ محمدی، محمد و زند، آزیتا. (۱۳۹۶). بررسی نقش شوراهای اسلامی و دهیاریها بر توسعه روستایی در بخش مرکزی شهرستان اسلامشهر. راهبردهای توسعه روستایی ۴(۴)، ۴۷۳-۴۵۳. <https://doi.org/10.22048/rdsj.2018.63182.1620>
- کریمی، فرزاد؛ فلاح تبار، نصرت‌الله؛ بازوند، سجاد و درویشی، الهیار. (۱۳۹۶). ارزیابی نقش شوراها و دهیاران در فرایند توسعه پایدار روستایی از دیدگاه روستاییان (مورد مطالعه: بخش ملاوی شهرستان بلدختر)، سومین کنفرانس سالانه پژوهش‌های معماری، شهرسازی و مدیریت شهری، شیراز، موسسه معماری و شهرسازی سفیران راه مهرازی.
- کریم‌زاده، حسین؛ زارع، صلاح‌الدین و سجادی، سعید. (۱۳۹۶). نقش دهیاران در مدیریت کالبدی-عمرانی روستایی مطالعه موردی: بخش حسین‌آباد، شهرستان سمنان، سومین کنفرانس بین‌المللی علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، مرکز توانمندسازی مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه.
- مطیعی لنگرودی، سیدحسین؛ حجتی پور، محمد. (۱۳۹۷). الگوی میان‌کنش کارکرد سازمان‌های مردم‌نهاد با حکمروایی مطلوب روستایی نمونه: دشت حسین‌آباد غیناب در شهرستان سربیشه. جغرافیا و توسعه، ۱۶(۵۰)، ۱۰۹-۱۲۶. [doi: 10.22111/gdij.2018.3561](https://doi.org/10.22111/gdij.2018.3561)
- مهدوی، مسعود و نجفی کافی، مهدی. (۱۳۸۴). دهیاریها تجربه‌های دیگر در مدیریت روستاهای ایران (نمونه موردی: دهیاری‌های استان آذربایجان غربی)، پژوهش‌های جغرافیایی، ۳۷(۵۳)، ۳۹-۲۱. https://jrg.ut.ac.ir/article_17755.html
- Fitri Amir, A., Abd Ghapar, A., Jamal, S. A., & Khairun Najiah, A. (2015). Sustainable tourism development: A study on community resilience for rural tourism in Malaysia. *Social and Behavioral Sciences*, 168(9), 116-122. [doi: 10.1016/j.sbspro.2014.10.217](https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.10.217)
- Sriram, M.S. (2007). *Rural management education in India: A retrospect*, Indian Institute of Management Ahmedabad.
- Tanguay, G. A., Rajaonson, J., Lefebvre, J. F., & Lanoie, P. (2010). Measuring the sustainability of cities: An analysis of the use of local indicators. *Journal of Ecological Indicators*, 1(10), 407-418. [doi: 10.1016/j.ecolind.2009.07.013](https://doi.org/10.1016/j.ecolind.2009.07.013)
- Tatlidil, F. F., Boz, I., & Tatlidil, H. (2009). Farmers' perception of sustainable agriculture management and its determinants: A case study in Kahramanmaraş province of Turkey. *Environ. Dev. Sustain*, 11(11), 1091-1106. [doi: 10.1007/s10668-008-9168-x](https://doi.org/10.1007/s10668-008-9168-x)
- Wang W. (2008). *Rural management, The Way Out for Tibetan Rural Areas*. China Tibetology, 1, 1-94.
- Wezel, A., Brives, H., Casagrande, M., Clément, C, Dufour, A., & Vandenbroucke, P. (2016). Agroecology territories: places for sustainable agricultural and food systems and biodiversity conservation, *Agrroecology and Sustainable Food Systems*, 40(2), 132-144. <http://dx.doi.org/10.1080/21683565.2015.1115799>
- Yghi, A. (2008). Good Governance Practices by Local Administration in Jordan and USA. *International Journal of Rural Management*, 4(1&2), 47-65. [doi: 10.1177/097300520900400203](https://doi.org/10.1177/097300520900400203)

References

- Alizadeh, Z., porramezan, E., & Molaei Hashjin, N. (2022). Explaining the Role of Local Management in Environmental-Spatial Developments in the Villages of Rudsar County. *Geographical Engineering of Territory*, 6(4), 731-750. [doi: 20.1001.1.25381490.1401.6.4.14.7](https://doi.org/10.1001.1.25381490.1401.6.4.14.7). [In Persian]

- Azad Armaki, T., & Khoshfar, G. (2011). *Providing and developing local rural markets*. Tehran, Professor Motahhari Publications (Research Deputy of the Institute of Urban and Rural Management, Municipalities and Dehyari Organization). [In Persian]
- Bazlipour, M., & Hemmati, H. (2018). *Evaluating the Performance of Rural Executive (Dehyar), and Rural Executive (Dehyar)*. 4th International Conference on Management, Psychology and Human Sciences with Sustainable Development Approach, Shiraz, Center for Sustainable Development Solutions. [In Persian]
- Fitri Amir, A., Abd Ghapar, A., Jamal, S. A., & Khairun Najiah, A. (2015). Sustainable tourism development: A study on community resilience for rural tourism in Malaysia. *Social and Behavioral Sciences*, 168(9), 116-122. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.10.217.
- Khosravi Pour, B., & Abbasi, K. (2017). *Investigating the Role of Councils, Villages and Rural Organizations in Achieving Sustainable Rural Development*. National Conference on Modern Research in Agricultural Engineering, Environment and Natural Resources, Karaj, Municipal Applied Science University of Karaj. [In Persian]
- Fallah Mohammad Hoseini, K., Mohammadi, M., & Zand, A. (2017). The Role of Islamic Councils and Dehyary on the Rural Development in the Central District of the Islamshar Township. *Rural Development Strategies*, 4(4), 453-473. doi: 10.22048/rdsj.2018.63182.1620. [In Persian]
- Karami, F., Fallah, N., Arvand, S., & Darvishi, A. (2017). *Evaluating the Role of Councils and Villagers in Rural Sustainability Process from the Villagers' Viewpoint (Case Study: Malawi Section of Poldokhtar County)*. Third Annual Conference on Architectural Research, Urban Planning and Management, Shiraz, Mehrazi Institute of Architecture and Urban Planning. [In Persian]
- Karimzadeh, H., Zare, S., & Sajjadi, S. (2017). *The Role of Assistants in Physical-Rural Development Management, Case Study: Hosseinabad District, Sanandaj*. Third International Conference on Humanities and Cultural Studies, Tehran, Center for Community Empowerment of Cultural and Social Skills. [In Persian]
- Khandan Keisami, Y., & Ghorbani Sepehr, A. (2016). *The Role and Function of Villages in Rural Development, From the Perspective of People Case Study: Villages of Sarvelayat District, Neishabur County*. 9th Congress of Pioneers of Progress, Tehran, Iran Islamic Progress Model Center. [In Persian]
- Khavarian, H., Shahi, M., & Ghobadi, L. (2016). *Assessment of Rural Performance, and Rural Legislative Duties in Rural Development (Case Study: Gog Tapeh Village Rural Development)*. First International Conference on Natural Hazards, and Iranian Environmental Crises, Solutions and Challenges, Ardabil, Kian Taz Danesh, Research Center Water Resources of Shahrekord University. [In Persian]
- Mahdavi, M., & Najafi Kafi, M. (2005). Dehyaries Another Experience in Iranian Rural Management (Case Study: Dehyar Villages of West Azerbaijan Province). *Journal of Geographical Research*, 37(53), 21-39. https://jrg.ut.ac.ir/article_17755.html. [In Persian]
- Motiei Langroodi, S.H., & Hajipour, M. (2018). Patterns of Interaction between NGOs' Functioning, with Good Rural Governance Example: Hossein Abad Ghinab Plain in Sarbisheh County. *Journal of Geography and Development*, 16(50), 126-109. doi: 10.22111/gdj.2018.3561. [In Persian]
- Ozbakzayi, N., Rakhshani, H., Mesri, F., & Kiaghobadi, M. (2019). *Investigating and Analyzing Sustainable Rural Development, Focusing on the Role of the People in Islamic Councils and Committees*. Fourth National Iranian Conference on Agricultural Science, Natural Resources and Environment, Tehran, Sam. [In Persian]
- Pazoki, M., Sheikhi, D., & Samadi Moghadam, S. (2020). Analysis of the Role of Good Governance Based Management in Sustainable Rural Development, Case Study: Filestan County, Pakdasht County. *Quarterly Journal of Geography and Development*, 18(58), 31-52. [In Persian]
- Rashidpourm, L., Farajallah Hosseini, J., & Mirdamadi, M. (2011). Local Community Based Management as a Good Governance Approach to Rural Poverty Reduction and Sustainable Development in Iran. *American-Eurasian J. Agric. & Environ. Sci*, 10(2), 174-179. doi:10.13140/2.1.2192.4487
- Riahi, V., & Karami Nasab, S. (2013). Assessment of Village Performance in Physical-Spatial Development of Rural Settlements (Case Study: Kordian-Jahrom County). *Journal of Regional Planning*, Third Year. 12(1), 70-61. https://jzpm.marvdasht.iau.ir/article_316.html. [In Persian]
- Salmani, O., & Jasemi, E. (2015). *Evaluation of Village Performance in Rural Development Management, Case Study of Khorangan Village, Fasa County*. Proceedings of the First New Horizons Scientific Conference on Geography and Planning, Architecture and Urban Planning of Iran. [In Persian]

- Shafie sabet, N., & Salari, A. (2018). *Evaluation of Local Management Performance in Rural Settlement Development Process (Case Study: Central Jiroft)*. 13th Iranian Geographical Society Congress, Tehran, Iran Geographical Association. [In Persian]
- Shafiee Sabet, N., Salari, A. (2019). Rural Management Challenges for Sustainable Rural Development in Iran, *14th Congress of the Iranian Geographical Association*. Tehran, Iran Geographical Association. [In Persian]
- Shokati Amghani, M., Gholami, H., & Savari, M. (2018). *Dehyaris; Leaders of Sustainable Rural Development in Iran, Second National Conference on Perspectives on Rural Development of Iran*. Tehran Kharazmi University, Iranian Association of Geography and Rural Planning. [In Persian]
- Sriram, M.S. (2007). *Rural management education in India: A retrospect*. Indian Institute of Management Ahmedabad.
- Tanguay, G. A., Rajaonson, J., Lefebvre, J. F., & Lanoie, P. (2010). Measuring the sustainability of cities: An analysis of the use of local indicators. *Journal of Ecological Indicators*, 1(10), 407-418. doi: 10.1016/j.ecolind.2009.07.013
- Tatlidil, F. F., Boz, I., & Tatlidil, H. (2009). Farmers' perception of sustainable agriculture management and its determinants: A case study in Kahramanmaraş province of Turkey. *Environ. Dev. Sustain*, 1(11), 1091-1106. doi: 10.1007/s10668-008-9168-x
- Wang W. (2008). *Rural management, The Way Out for Tibetan Rural Areas*. China Tibetology, 1, 1-94.
- Wezel, A., Brives, H., Casagrande, M., Clément, C., Dufour, A., & Vandenbroucke, P. (2016). Agroecology territories: places for sustainable agricultural and food systems and biodiversity conservation, *Agroecology and Sustainable Food Systems*, 40(2), 132-144. <http://dx.doi.org/10.1080/21683565.2015.1115799>
- Yghi, A. (2008). Good Governance Practices by Local Administration in Jordan and USA. *International Journal of Rural Management*, 4(1&2), 47-65. doi: 10.1177/097300520900400203

